

Далеч, де никой не отива...
 Далеч в пустинна самота...
 Покой над бездна мълчалива...
 О, съблазнителна мечта.

.....
 И в сън, покоен сън, серена
 самотен – да ме пожалея,
 над мене нежно наклонена
 любима песен да ми пей...

(П. К. Яворов, из първия вариант
 на „Желание“, 1900)

Разбира се, този параграф би могъл да тръгне не от изличените стихове на ранното „Желание“, а да се разпростре още по-назад в Яворовата лирика, обемайки в себе си всички смътни първообрази на *бездната*. Например, имайки предвид натрапливите *бездънни погледи* у късния Яворов – на *майката* („Майчина любов“), на *нощта* („Дни в нощта“), на *смъртта* от едноименната поема, – можем да доловим имплицитно съдържащия се признак *бездънност* още в третия фрагмент от цикъла „Домашна китка“ (1899): „но в погледа ѝ хладен напразно поглед впивах – / напразно нещо дирех... в непроницаем мрак.“ Всъщност, цитатът от неемблематичната лирическа текстовост на Яворов е архетип на темпераментно-заклинателната реплика на късния поет, добила класически статут: „Аз искам поглед в погледа бездънен...“ („Сафо“). Казано без ирония, тъкмо подобна автореминисценция затваря и сублимативно изчерпва кръга на *бездънните погледи* в Яворовата поезия. Тя отзвучава като своеобразен финал на една неотстъпно следвана презумпция: вглеждането в Другия, потапянето-проникване в погледа-*бездна* има гносеологическа стойност и инициационен смисъл – априорно се свързва с узнаването на *тайната*, с разбулването на битийните енигми или, напротив, с разколебаването на всички гносеологични устрemi.